

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoP/60/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2521200130
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2521200130.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudcov JUDr. Ľuboslavy Vankovej a Mgr. Jozefa Mačeja v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., nar. X. apríla XXXX, bytom C. XXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, matky: D. B., nar. XX. septembra XXXX, trvale bytom C. XXX, zastúpenej splnomocnencom: A. B., nar. XX. septembra XXXX, trvale bytom C. XXX a otca: E. F., nar. X. novembra XXXX, trvale bytom G. XXX, o znížení a o zvýšení výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Piešťany č.k. 13P/7/2021-199 z 2. decembra 2021, v spojení s opravným uznesením č.k. 13P/7/2021-211 z 13. decembra 2021 a dopĺňacím rozsudkom č.k. 13P/7/2021-233 z 24. marca 2022 takto

rozhodol:

Odvolačný súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením a dopĺňacím rozsudkom **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom č.k. 13P/7/2021-199 z 2. decembra 2021 súd prvej inštancie zvýšil výživné otca na maloletého A. zo sumy 80,- eur mesačne na sumu 150,- eur mesačne s účinnosťou od 16. apríla 2021; dlh na splatnom výživnom vzniknutý otcovi vo výške 565,- eur za obdobie od 16. apríla 2021 do 30. novembra 2021 povolil otcovi splácať do rúk matky popri bežnom výživnom mesačnými splátkami po 16,- eur až do úplného vyrovnania vždy do 15. dňa v mesiaci s účinnosťou odo dňa právoplatnosti rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia; týmto zmenil rozsudok Okresného súdu Piešťany č.k. 13P/185/2015-90 z 5. februára 2016 v časti výšky výživného; žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil súd prvej inštancie vecne tak, že otec sa svojim návrhom z 18. januára 2021 domáhal zníženia výživného a matka vo vyjadrení z 13. apríla 2021 k návrhu otca navrhla zvýšiť výživné na 250,- eur mesačne. Po vykonanom dokazovaní mal súd prvej inštancie za preukázané, že došlo k podstatnej zmene pomerov odôvodňujúcej zvýšenie výživného, ktoré bolo ostatnýkrát určené rozsudkom Okresného súdu Piešťany č.k. 13P/185/2015-90 z 5. februára 2016, ktorým bola otcovi zvýšená vyživovacia povinnosť k maloletému A. zo sumy 27,13 eur na sumu 80,- eur mesačne s účinnosťou od 30. apríla 2015. Súd prvej inštancie odôvodnil zmenu pomerov tým, že v čase tejto ostatnej úpravy mal maloletý 9 rokov, navštevoval tretí ročník základnej školy, toho času ku dňu podania návrhu mal 15 rokov, navštevoval už 8. ročník základnej školy, pričom podstatná zmena pomerov nastala v prestupe z prvého stupňa na druhý stupeň základnej školy. V súvislosti s tým mal maloletý zvýšené výdavky, taktiež má zvýšené výdavky i s mimoškolskou záujmovou činnosťou, keď maloletý hrá futbal v tretej lige v Hlohovci, zápasy máva každú sobotu a okrem toho trikrát do týždňa chodí na tréningy do Hlohovca, s čím sú spojené výdavky na cestovné ale aj na športové oblečenie, obuv, bundu, na pranie. Otec mal v čase ostatného rozhodnutia vyživovaciu povinnosť nielen k maloletému A., ale aj k maloletému H. F.. Matka mala vyživovaciu

povinnosť len k mal. A., dňa X. októbra XXXX jej pribudla vyživovacia povinnosť k maloletému A. B.. Taktiež sa zmenili i zárobkové a majetkové pomery matky, ktorá v čase ostatnej úpravy bola zamestnaná s príjmom 510,- eur, jej manžel mal príjem 760,- eur a matka bola vlastníčkou bytu v B. C. I.. Teraz má matka príjem len rodičovský príspevok 375,- eur, nie je vlastníčkou bytu, tento predala za 60.000,- eur, z ktorej sumy vyplatila hypotekárny úver 35.000,- eur a zvyšok kúpnej ceny použila na kúpu pozemku na stavbu rodinného domu. Otec v čase ostatnej úpravy pracoval ako brigádnik v autoservise s príjmom 400,- eur, teraz je vo výkone trestu odňatia slobody, pred nástupom na výkon trestu pracoval taktiež ako brigádnik v autoservise s príjmom 500,- eur mesačne. Pri rozhodovaní o výživnom vychádzal súd z potencionálneho príjmu otca, ktorý by mohol dosahovať vo výške 800 až 1.000, eur v hrubom mesačne, t.j. 561 až 701,- eur mesačne na pozícii zamestnanca v automobilovom priemysle. V zmysle rozhodovacej praxe Krajského súdu v Trnave výživné možno určiť v rozsahu 25 – 30% z príjmu na všetky vyživovacie povinnosti, Výživné naposledy určené pred 5,5 rokmi vo výške 80,- eur mesačne súd otcovi zvýšil na sumu 150,- eur mesačne s účinnosťou odo dňa podania návrhu, od 16. apríla 2021, keď nevyhovel návrhu otca na zníženie výživného, nakoľko nemal za preukázané, že by na strane otca došlo k podstatnej zmene pomerov, ktorá by zníženie odôvodňovala. Určením zvýšeného výživného od podania návrhu od 16. apríla 2021 do 30. novembra 2021 vznikol otcovi dlh na zročnom výživnom celkom vo výške 524,95 eur, ktorý dlh bol povolený otcovi splácať po 15,- eur mesačne spolu s bežným výživným pod následkom splatnosti celého plnenia v prípade neuhradenia splátky. Výšku splátok určil tak, aby v zmysle ustálenej judikatúry došlo k splateniu nedoplatku do 36 mesiacov. Právne svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil vo veci samej § 62 ods. 2 a 5, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 a 3 z.č. 36/2005 Z.z. zákona o rodine (ďalej len „ZR“). O náhrade trov konania rozhodol v zmysle § 52 z.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

Opravným uznesením č.k. 13P/7/2021-211 z 13. decembra 2021 súd prvej inštancie opravil druhý výrok rozsudku v časti výšky dlhu na splatnom výživnom a výšky mesačnej splátky nasledovne: „Dlh na splatnom výživnom vzniknutý otcovi pre maloletého A. vo výške 524,95 eur za obdobie od 16. apríla 2021 do 30. novembra 2021 je otec povinný splácať do rúk matky popri bežnom výživnom mesačnými splátkami po 15 eur až do úplného vyrovnania dlhu vždy do 15. dňa v mesiaci s účinnosťou odo dňa právoplatnosti rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia“. Opravné uznesenie súd prvej inštancie odôvodnil tak, že došlo k zrejmej chybe v počítaní pri uvedení výšky dlhu a v tej súvislosti aj výšky splátky tohto dlhu a túto zrejmu chybu bolo dôvodné odstrániť podľa § 224 z.č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

Dopĺňacím rozsudkom z 24. marca 2022 č.k. 13P/7/2021-233 súd prvej inštancie doplnil rozsudok č.k. 13P/7/2021-199 z 2. decembra 2021 v spojení s opravným uznesením č.k. 13P/7/2021-211 z 13. decembra 2021 výrokom „Návrh otca na zníženie výživného sa zamietá“. Dopĺňací rozsudok odôvodnil právne ustanovením § 225 z.č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a vecne tým, že z odôvodnenia rozsudku č.k. 13P/7/2021-199 z 2. decembra 2021 vyplýva, že súd rozhodoval aj o návrhu otca na zníženie výživného nielen o návrhu matky na zvýšenie výživného, pričom návrhu otca na zníženie výživného nevyhovel, avšak v citovanom rozsudku opomenul rozhodnúť výrokom.

Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletého. Dôvodil, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nakoľko protistrana výdavky na maloletého nevedela vydokladovať, aj keď ju súd k tomu vyzval a súd bral do úvahy nepodložené výdavky, čo mohlo mať za následok nesprávne rozhodnutie vo výške výživného. Namietal, že konanie má aj inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, keďže z jeho strany bola podaná sťažnosť v inom konaní pod sp. zn. 9P/25/2021 voči sudkyni E. J. K. a sťažnosť bola adresovaná predsedovi súdu. Uviedol, že pojednávanie dňa 2. decembra 2021 bolo uskutočnené formou telemostu a rozsudok mu bol doručený 21. decembra 2021. Navrhol, aby odvolací súd prehodnotil jeho návrh na zníženie výživného.

Na výzvu súdu prvej inštancie uznesením z 13. januára 2022 č.k. 13P/7/2021-219 otec doplnil svoje odvolanie a uviedol, že žiada zníženie výživného počas jeho trestu odňatia slobody, čiže od 18.

septembra 2019, nakoľko nemá možnosť v takej výške uhrádzať výživné, a aj keď bol zaradený do práce, táto suma nestačí na pokrytie výživného.

K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník maloletého, ktorý navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť.

Matka maloletého sa k odvolaniu otca nevyjadrila.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom, účastníkom (§ 359 CSP a § 7 CMP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne päť dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením a dopĺňacím rozsudkom je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správny (1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (2).

Odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie návrhom uplatnených požiadaviek a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil a preto sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. S poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd ani s prihliadnutím na uplatnené odvolacie argumenty otcom maloletého nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo rozhodovanie o návrhu otca na zníženie výživného ako aj o návrhu matky na zvýšenie výživného otca pre maloletého A.. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol o zvýšení bežného výživného otca pre maloletého A. zo sumy 80 eur na sumu 150 eur mesačne s účinnosťou od 16. apríla 2021.

Predmetom odvolacieho konania s poukazom na dôvody otca predstreté v odvolaní bolo posúdiť, či boli splnené podmienky na zvýšenie výživného pre maloletého v rozsahu určenom súdom prvej inštancie. Odvolacie námietky otca smerovali proti výške výživného z dôvodu nepreukázania výdavkov na maloletého a nezohľadnenia skutočnosti, že otec je vo výkone trestu odňatia slobody. S poukazom na výkon trestu odňatia slobody žiadal zníženie výživného na minimum.

Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie týkajúce sa otcom v odvolaní namietaných skutočností je vyčerpávajúco, správne skutkovo a právne zdôvodnené

a zodpovedá všetkým požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská účastníkov k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil, pričom dal i odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky účastníkov a zároveň sa vyčerpávajúco vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre rozhodnutie. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Samotný fakt, že sa otec s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie nestotožňuje ešte neznamená, že závery v ňom obsiahnuté nie sú správne. Súd prvej inštancie totiž zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodol o zvýšení bežného výživného zo sumy 80 eur mesačne na sumu 150 eur mesačne na maloleté dieťa s účinnosťou od 16. apríla 2021. Odvolací súd pre potrebu vypořádania sa s odvolacími námietkami otca dopĺňa nižšie uvedené.

Podľa § 26 ZR, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 ZR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (1). Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (2). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť (4). Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (5).

Podľa § 75 ods. 1 ZR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods. 1 ZR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa 121 CMP rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Z vyššie citovaných ustanovení ZR vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane výživou povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Vo všeobecnosti možno za odôvodnené (opodstatnené) hmotné potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať náklady na jedlo, ošatenie, obuv, bývanie atď., ako aj ďalšie odôvodnené potreby dôležité pre výchovu a zdravie dieťaťa súvisiace so vzdelaním, prípravou na budúce povolanie, kultúrnym, športovým a rekreačným vyžitím; za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať nepochybne aj tvorbu úspor. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom dieťaťa ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Miera odôvodnených potrieb je rôzna podľa okolností konkrétneho prípadu, predovšetkým je odstupňovaná podľa veku dieťaťa (fyzickej a duševnej vyspelosti), jeho zdravotného stavu, schopností, zručností a spôsobu prípravy na budúce povolanie,

záujmovej činnosti a celkové uplatnenie v spoločenskom živote. Odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa sú závislé súčasne od schopností a možností rodičov. Ak sú tieto schopnosti a možnosti rodičov veľmi široké, sú odôvodnenými tiež ďalšie potreby oprávneného dieťaťa, ktoré nie sú celkom bežné, ale sú prospešné všestrannému vývoju dieťaťa. Rámec odôvodnených potrieb sa súčasne so zmenenými ekonomickými pomermi a nárastom spotreby rozširuje.

Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného rodiča sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že ostatnýkrát bola určená vyživovacia povinnosť rozsudkom Okresného súdu Piešťany č. k. 13P/185/2015-90 z 5. februára 2016 sumou 80 eur mesačne. V čase ostatného rozhodovania súdu bola matka zamestnaná s príjmom 510 eur mesačne, iné vyživovacie povinnosti nemala. Otec mal v čase ostatného rozhodovania súdu príjem vo výške 400 eur mesačne v čistom a otec mal ešte vyživovaciu povinnosť k maloletému H. F.. Maloletý v čase ostatného rozhodovania súdu mal 9 rokov. Aktuálne je matka na rodičovskej dovolenke a poberá rodičovský príspevok 375 eur, pribudla jej vyživovacia povinnosť k mal. A. B.. Aktuálne otec je vo výkone trestu odňatia slobody. Maloletý má 16 rokov, navštevuje deviaty ročník na základnej škole.

Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania súd prvej inštancie správne skonštatoval, že v danej veci sú splnené podmienky pre zvýšenie výživného, keď rodič má povinnosť prispievať na výživu dieťaťa až do času, kým dieťa nie je schopné sa samo živiť. Od ostatného rozhodovania o výživnom uplynulo dlhšie časové obdobie, päť rokov, teda už len samotným uplynutím doby došlo objektívne k podstatnej zmene pomerov na strane maloletého kedy prirodzene vzrástli jeho potreby na bežné životné náklady. Maloletý v čase ostatného rozhodovania o výživnom navštevoval prvý stupeň, teraz navštevuje druhý stupeň na základnej škole, s čím sú notoricky známe spojené zvýšené výdavky na poplatky v škole, stravovanie v škole, vzdelávanie v škole a cestovanie do školy. Bez pochybností totiž nielen nástup do školy na prvý stupeň, ale aj prestup na druhý stupeň sa dôvodne spája s podstatným zvýšením výdavkov na dieťa a takúto zmenu aplikačná prax súdov všeobecne akceptuje ako dôvod na zmenu rozhodnutia o výživnom. Vzhľadom na odstup vyše 5 rokov od posledného rozhodovania o výživnom pochopiteľne vzrástli odôvodnené potreby maloletého vo všetkých ďalších oblastiach života a výdavky spojené s mimoškolskými aktivitami a osobnostným rozvojom maloletého. Od ostatnej úpravy výživného na strane maloletého vzhľadom na uvedené jednoznačne došlo k podstatnej zmene pomerov odôvodňujúcej určenie vyššieho výživného. Rovnako nastala zmena pomerov i na strane rodičov. Čo sa týka príjmu matky u nej došlo k podstatnej zmene okolností, keďže matka je na rodičovskej dovolenke, došlo k zníženiu jej príjmu na sumu 375,- eur mesačne. Otec je toho času vo výkone trestu odňatia slobody. Počet vyživovacích povinností zostal u otca nezmenený, matke pribudla vyživovacia povinnosť k mal. A.. Splnenie podmienok pre zvýšenie výživného v preskúmanom prípade súd prvej inštancie podrobne vysvetlil v napadnutom rozsudku (odsek 23 až 29).

Otec v odvolaní namietal nezistenie výdavkov na strane maloletého dieťaťa. Výdavkami dieťaťa sú predovšetkým výdavky na bývanie dieťaťa, stravu, ošatenie, cestovné náklady, lieky a lekárenské pomôcky, hygienické potreby, záujmy, krúžky a iné. V zmysle súdu notoricky známych skutočností je zrejmé, že mesačné výdavky na stravu pre dieťa vo veku 15 rokov sú minimálne vo výške 150,- eur

mesačne, teda 5 eur denne (1 euro raňajky, 0,50 eura desiata, 2 eurá obed, 0,50 eura olovrant, 1 euro večera), na bývanie 50,- eur mesačne, na oblečenie 50,- eur mesačne, hygienické potreby 7,- eur mesačne a k tomu výdavky prezentované matkou na mimoškolskú záujmovú činnosť dieťaťa minimálne 50,- eur mesačne. Výdavky spolu minimálne 307,- eur mesačne.

Súd prvej inštancie postupoval správne, pokiaľ nezohľadnil skutočnosť, že otec maloletého v dôsledku svojho protiprávneho konania je vo výkone trestu odňatia slobody, v dôsledku čoho došlo k poklesu alebo až k strate jeho príjmov, čo nemôže byť na úkor maloletého dieťaťa. Táto skutočnosť nie je dôvodom, pre ktorý by sa nemal uplatniť princíp potenciality príjmov, v zmysle ktorého súd neprihliada len na skutočné príjmy osoby povinnej platiť výživné, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jej potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré mohla mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu. Na strane povinného otca správne prihliadal na jeho schopnosti a tiež možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Zásada, že nerozhodujú skutočné zárobkové a majetkové pomery rodičov, ale ich reálne zárobkové a majetkové možnosti plynú z toho, že je povinnosťou rodičov, aby venovali všetky svoje sily na dôsledné zaistenie výživy svojich detí a vyvarovali sa každého konania, ktoré má negatívny dopad na možnosť zabezpečenia výživy detí. S povinnosťou rodičov venovať všetky sily na dôsledné zabezpečenie výživy detí v záujme ich náležitého telesného a duševného rozvoja sa nezhoduje, ak niektorý z rodičov sa vyhýba zamestnaniu alebo koná protiprávne. Pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné teda súd neprihliada len na skutočné faktické príjmy povinného, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný mohol mať. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojím úmyselným alebo neuváženým konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká, čo zahŕňa aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate jeho príjmu a tým aj k strate možnosti platiť výživné. V danej veci ide práve o prípad, kedy sa osoba povinná poskytovať výživu preukázateľne dopustila úmyselného trestného činu, pre ktorý bol tejto osobe uložený nepodmienečný trest odňatia slobody. V okolnostiach prípadu je preto neopodstatnená odvolacia argumentácia otca požadujúca zníženie výživného. Práve i v prípade, keď je povinná osoba vo výkone trestu odňatia slobody, má potenciality prednosť pred princípom fakticity.

Odvolací súd zdôrazňuje, že je povinnosťou oboch rodičov venovať všetky sily dôslednému zabezpečeniu výživy maloletých detí, ktoré sú v plnej miere odkázané výživou na svojich rodičov, keďže nie sú schopné sami sa živiť. Súd prvej inštancie správne zvýšil vyživovaciu povinnosť otca k maloletému, rešpektujúc zákonné kritéria rozhodujúce pre stanovenie rozsahu vyživovacej povinnosti. Súdom prvej inštancie zvýšené bežné výživné pre maloleté dieťa zo sumy 80 eur na sumu 150 eur mesačne je vzhľadom na vek, aktuálne životné náklady a tendenciu zvyšovania životných nákladov v budúcnosti primerané, zodpovedá polovici výdavkov maloletého dieťaťa a potencionalnému príjmu otca 600,- eur mesačne. Odvolací súd posúdením všetkých relevantných skutočností dospel k záveru, že zvýšenie výživného súdom prvej inštancie je vzhľadom na citované zákonné ustanovenia v odôvodnení preskúmaného rozsudku a z nich vyplývajúce zásady primerané a korešpondujúce skutkovému stavu zisteného súdom prvej inštancie a poznamenáva, že určené výživné zohľadňuje iba časť, polovicu nevyhnutných potrieb maloletého a je nepochybné, že práve matka dopĺňa zdroj výživy maloletého na hranicu prospešnú a nevyhnutnú pre jeho všestranný rozvoj, čo fakticky znamená, že podiel matky na výživnom nie že je porovnateľný s podielom otca, ale ho prevyšuje, pretože sa o maloleté dieťa stará osobne a dobrovoľne si voči nemu plní vyživovaciu povinnosť viac ako v rozsahu zodpovedajúcom jej príjmu. Odvolací súd považuje súdom zvýšené bežné výživné pre maloleté dieťa od otca spolu s výživným a osobnou starostlivosťou od matky za postačujúce pre pokrytie aktuálnych potrieb maloletého dieťaťa a jeho záujmov.

Rovnako aj dlh na výživnom za obdobie od 16. apríla 2021 do 30. novembra 2021 v sume 524,95 eur súd prvej inštancie určil podľa odvolacieho súdu správne a správne povolil vzhľadom na jeho výšku jeho zaplatenie v splátkach vo výške 15 eur mesačne spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok.

Pokiaľ otec v odvolaní namietal, že podal na zákonnú sudkyňu E. J. K. sťažnosť vo vzťahu k inému konaniu, odvolací súd na túto skutočnosť neprihliadol. Otec v konaní mohol uplatniť námietku zaujatosti. Odvolací súd podanie sťažnosti v inom konaní nemohol posúdiť ako námietku zaujatosti, keďže nepoznal obsah sťažnosti a navyše táto by bola zjavne uplatnená oneskorene, po uplynutí siedmich dní, odkedy sa otec dozvedel o dôvode, pre ktorý by mala byť vec prejednávajúca sudkyňa vylúčená.

Ďalšie odvolacie argumenty odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu zachádzajúcu podrobne do nadbytočných detailov, nespôsobilú ovplyvniť výšku výživného, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

Odvolací súd riadiac sa uvádzaným, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie (vrátane rovnako vecne správneho závislého výroku o náhrade trov konania) podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže nebol zistený žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z jeho aplikácie.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).